

0-6 AY BEBEK BESLENMESİ

17.

BÖLÜM

Ebru ELMAS¹
Evrin GÜRHAN TAHTA²

GİRİŞ

Anne sütü; yaşamın ilk altı ayı boyunca bebeğin fizyolojik gereksinimlerini karşılamak için tek başına yeterlidir, aynı zamanda erken dönemde anne ile bebek arasında güvenli bağlanmanın oluşmasında etkilidir⁽¹⁾. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), yaşamın ilk 6 ayında, bebeklerin yalnızca anne sütü ile beslenmelerini ‘exclusive breastfeeding’ önermektedir. Dünya genelinde ilk altı ay yalnızca anne sütüyle beslenme oranı, 2005 yılında %35 iken 2018 yılında %42 ile daha yüksek orandadır⁽²⁾. TNSA 2018 araştırmasına göre son 2 yılda doğan bebeklerin %98’i anne sütü alırken buna karşın ilk altı ayda yalnızca anne sütüyle beslenme ise %41 oranındadır. Emzirilen bebeklerde formül mama kullanım oranı 0-1 aylık bebeklerde %22 iken, 2-8 aylık bebeklerde bu oran %29’dan fazladır⁽³⁾. Dünya genelinde anne sütü yerine başka beslenme ürünlerinin kullanılmasındaki artış endişe vericidir. Formül mama satışları, 2008-2013 yılları arasında, küresel olarak %41, Brezilya, Çin ve Türkiye gibi üst orta gelirli ülkelerde %72 oranında artış göstermiştir⁽²⁾.

TANIMLAR

Bu bölümde süt çocuğu beslenmesinde sık kullanılan terimlerin açıklamaları yapılmıştır⁽⁴⁾.

- 1. Doğal beslenme:** Tek başına anne sütü ile beslenmedir. Bebeğe anne sütüne ilave olarak (ilaç, vitamin, mineral damlaları dışında) su dahil hiçbir içeceğin ve yiyeceğin verilmemesidir.
- 2. Yapay beslenme:** Bebeğin hiç emzirilmemesi, anne sütü almaması ve formül mama, süt gibi besinlerle beslenmesidir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, drbuldu@gmail.com ORCID iD: 0000-0002-1198-1380

² Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, drevrimgurhan@hotmail.com ORCID iD: 0000-0002-4208-7701

KAYNAKÇA

- Gür E. Bebek Beslenmesinde Anne Sütünün Önemi ve Emzirme Tekniği. *Klin Tıp Pediatri Derg.* 2019;11(5):225–232.
- UNICEF. (2019). *The State of the World's Children 2019. Children, Food and Nutrition: Growing well in a changing world.* UNICEF, New York
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. (2019). *2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, Temel Bulgular.* T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve TÜBİTAK, Ankara, Türkiye.
- Yalçın S. (2015). Yaşamın İlk İki Yılında Beslenme. Hasan Özen (Ed.), *Soru ve Cevaplarla Çocuk Beslenmesi içinde* (s169-187). İstanbul: Akademi Yayınevi
- UpToDate (2020). Introducing solid foods and vitamin and mineral supplementation during infancy.(25/06/2020 tarihinde https://www.uptodate.com/contents/introducing-solid-foods-and-vitamin-and-mineral-supplementation-during-infancy?search=infant%20nutrition&source=search_result&selectedTitle=4~150&usage_type=default&display_rank=4 adresinden ulaşılmıştır)
- Ballard O, Morrow AL. Human milk composition: nutrients and bioactive factors. *Pediatr Clin.* 2013;60(1):49–74.
- Bilgen H, Kültürsay N, Türkyılmaz C. Türk Neonatoloji Derneği sağlıklı term bebeğin beslenmesi rehberi. *Türk Pediatri Arşivi.* 2018;53(1):128–137.
- Toscano M, De Grandi R, Grossi E. Role of the human breast milk-associated microbiota on the newborns' immune system: A mini review. *Front Microbiol.* 2017;8:2100.
- Yıldız İ. (2019). Beslenme. Karaböcüoğlu M, Sarımurat MN, Soysal A (Eds). *Memorial Pediatri Uygulamaları 2.* Baskı içinde (s. 133-156). İstanbul: Karamat Yayınevi
- Örs R. Kilo Alamayan Yenidoğana Yaklaşım. *Klin Tıp Pediatri Derg.* 2018;10(4):30–34.
- Terek D, Yalaz M. Yenidoğan Bebeğin Beslenmesinde Temel Prensipler. *Klin Tıp Pediatri Derg.* 2019;11(5):233–244.
- Uslu S, Bülbül A, Zubarioğlu U. Zamanında Doğan Bebeğin Enteral Beslenmesi. *Klin Tıp Pediatri.* 2014;6(3):1–11.
- Kellams A, Harrel C, The Academy of Breastfeeding Medicine. ABM clinical protocol# 3: supplementary feedings in the healthy term breastfed neonate, revised 2017. *Breastfeed Med.* 2017;12(4):188–198. Doi: 10.1089/bfm.2017.29038.ajk
- Becker GE, Smith HA, Cooney F. Methods of milk expression for lactating women. *Cochrane Database Syst Rev.* 2016;(9). Art. No.: CD006170. Doi: 10.1002/14651858.CD006170.pub5.
- UpToDate (2020). Overview of enteral nutrition in infants and children. (25/06/2020 tarihinde https://www.uptodate.com/contents/overview-of-enteral-nutrition-in-infants-and-children?search=infant%20nutrition&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1 adresinden ulaşılmıştır)
- Pehlivan Türk Kızılkan M, Özen H. (2015). Temel Besin Öğeleri ve Gereksinimleri. Hasan Özen (Ed.), *Soru ve Cevaplarla Çocuk Beslenmesi içinde* (s. 29-56). İstanbul: Akademi Yayınevi
- Köksal G, Gökmen H. (2017). Prematüre Bebeklerde Beslenme. Gülden Köksal (Ed.), *Çocuk Hastalıklarında Beslenme Tedavisi 6.* Baskı içinde (s. 95-133). Ankara: Hatiboğlu Yayınevi
- Fewtrell M, Bronsky J, Campoy C. Complementary feeding: a position paper by the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (ESPGHAN) Committee on Nutrition. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2017;64(1):119–132.
- Giuliani F, Prandi G, Coscia A. Donor human milk versus mother's own milk in preterm VL-BWIs: a case control study. *J Biol Regul Homeost Agents.* 2012;26(3):19–24.
- Realı A, Greco F, Fanaro S. Fortification of maternal milk for very low birth weight (VLBW) pre-term neonates. *Early Hum Dev.* 2010;86(1):33–36.
- Fanaro S. Feeding intolerance in the preterm infant. *Early Hum Dev.* 2013;89:S13–20.
- Yiğit Ş. Prematüre Bebeğin Taburcu Olduktan Sonraki Beslenmesi. *Klin Tıp Pediatri Derg.* 2019;11(5):262–267.

23. Günaydın NC. İnek Sütü Alerjisine Güncel Yaklaşım. *Namık Kemal Tıp Derg.* 2019;7(2):146–155.
24. Yıldırım D, Özen H. Laktoz intoleransı tıbbi beslenme tedavisi olgu sunumu. *Beslenme ve Diyet Derg.* 2017;45(3):294–297.
25. Eglash A, Simon L, The Academy of Breastfeeding Medicine. ABM Clinical Protocol# 8: Human Milk Storage Information for Home Use for Full-Term Infants, Revised 2017. *Breastfeed Med.* 2017;12(7):390-395. Doi: 10.1089/bfm.2017.29047.aje
26. Organization WH, UNICEF. (2003). *Global strategy for infant and young child feeding.* Singapore: World Health Organization
27. Yazıcı B. Çocuklarda Tamamlayıcı Beslenme. *Klin Tıp Pediatr Derg.* 2019;11(5):245–254.
28. Organization WH. (2013). *Essential nutrition actions: improving maternal, newborn, infant and young child health and nutrition.* Geneva: World Health Organization
29. Köksal G, Gökmen H. (2017). *Beslenme Yetersizliği Hastalıkları ve Beslenme Tedavisi.* Gül den Köksal (Ed.). *Çocuk Hastalıklarında Beslenme Tedavisi* 6. Baskı içinde (s. 159-198). Ankara: Hatiboğlu Yayınevi
30. Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu Rehberi. Şubat 2018. D vitamini desteğinin ve programın uygulanması. (s. 1) (https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cocuk_ergen_db/dokumanlar/D_vitamini_Rehberi.pdf adresinden ulaşılabilir)